

Bibliografie Sportgeschiedenis komt eraan!

Peter Los en Wilfred van Buuren

In Nederland zijn op verschillende plaatsen sporthistorische literatuur en bronnen te vinden. Het is voor onderzoekers en belangstellenden echter niet gemakkelijk te achterhalen wat er nu precies allemaal verschenen is. Sinds de opheffing van de Nationale Sportbibliotheek in 1998 bestaat er in Nederland geen centrale vindplaats voor sporthistorische literatuur.

Voor stichting de Sportwereld was dit een zwaarwegende reden om van start te gaan met een project dat moest leiden tot de ontwikkeling van een bibliografisch apparaat voor de studie van sportgeschiedenis. Deze wegwijzer zal onderzoekers en studenten, maar ook amateurhistorici, verzamelaars en journalisten toegang bieden tot publicaties en bronnen die bij sporthistorisch onderzoek van belang zijn. Het ministerie van V.W.S., het Prins Bernhard Cultuurfonds, de Jurriaanse stichting en het VSB-fonds staan garant voor de financiële realisatie van het project. Uitgeverij Arko Sports Media zal de bibliografie gaan uitgeven.

Tot zover de voorgeschiedenis van de bibliografie. Nu volgt een korte impressie van de inhoud en totstandkoming van het apparaat. De biografie beperkt zich tot de moderne sport (vanaf circa 1780). Het project omvat Nederland en de (voormalige) kolonieën. Ook opgenomen worden algemene, wereldwijde of niet-Nederlandse geschiedenissen van sport die verwijzen naar de ontwikkeling van sport en sportgerelateerde activiteiten in Nederland. Niet opgenomen worden onder andere krantenartikelen, ongepubliceerde bronnen, audio-visueel materiaal, fictie, beleidsrapporten en instructieboeken. Geannoteerd is er op de volgende wijze:

Auteur(s), titel, eventuele ondertitel, uitgever, jaar- en plaats van uitgave, aantal pagina's, illustraties, kaarten, tabellen. Daarnaast wordt er bij bijzondere titels aanvullende informatie verstrekt.

Gekozen is voor een onderverdeling in de volgende categorieën:

Nationale geschiedenis:

- Algemeen
- Thematisch
- Tak van sport

Koloniale en lokale geschiedenis:

Koloniale geschiedenis

- Nederlandse Antillen
- Nederlands-Indië
- Suriname

Lokale geschiedenis

- Alle 12 provincies

Tijdschriften:

- Algemeen
- Thematisch
- Tak van sport

Biografieën:

- Collectieve biografieën
- Individuele biografieën

De bibliografie zal zowel een personen- als zakenregister bevatten. Het personenregister omvat auteurs en sporters, het zakenregister individuele sporten.

December 2003 betekende het startschot voor het project Bilbiografische apparaat voor de Nederlandse sportgeschiedenis. Initiatiefnemer was stichting de Sportwereld. Een projectgroep bestaande uit projectleider Wilfred van Buuren en projectmedewerkers Peter Los en Nico van Horn begon, na een voorbereidingsfase, in het najaar van 2004 met zijn rondreis langs vele nationale, regionale en lokale archiefinstellingen en bibliotheken.

De projectgroep heeft ruim 130 archiefinstellingen en bibliotheken bezocht in hun zoektocht naar relevante titels voor de bibliografie. Een helse klus dus! Het onderzoek startte zagezegd in december 2003 en is nu (november 2005) in de laatste fase beland. In de tussentijd hebben de samenstellers vele hindernissen moeten nemen. Zo bleek het aantal titels veel groter te zijn dan de vooraf ingeschatte hoeveelheid. Zo leek het dat na diverse bezoeken aan de archiefinstellingen in Overijssel een redelijk compleet overzicht was samengesteld van

lokale Overijsselse geschiedenissen. Na correspondentie met Wim Coster van het Historisch Centrum Overijssel kwamen daar zo'n honderd relevante titels bij. Dit zou wel vaker gebeuren.

Grote provincies als Noord- en Zuid Holland leverden verhoudingsgewijs enorm veel bruikbare publicaties. Archieven aldaar vereisten meer dan één bezoek. Het documentatiecentrum van de K.N.V.B. moest ook meerdere malen bezocht worden, aangezien er wel honderden jubileumboekjes van voetbalverenigingen opgeslagen zijn. Ook werd Den Haag meermaals bezocht om de catalogus van de Koninklijke Bibliotheek te bekijken en publicaties in te zien.

Een andere hindernis waren de soms lange reistijden. Een retour naar Stadskanaal (Groningen) of Kerkrade (Limburg) kostte bijvoorbeeld al een kwart van een effectieve werkdag. Na het lange proces van datavergaring (wat ongeveer 10 maanden in beslag nam) volgde de data-invoer. Van onderschatting was geen sprake, maar ook dit traject duurde langer dan verwacht en kostte van Buuren, van Horn en Los enorm veel tijd, energie en hoofdbrekens. Nu inmiddels alles is ingevoerd stemt het de projectgroep trots mee te kunnen delen dat de bibliografie zo'n 7.500 titels zal bevatten. Het overzicht zal niet compleet zijn, maar wel veel omvattend. Op dit moment liggen de drukproeven bij Uitgeverij Arko Sports Media. Medio januari zal de eerste druk van 1.000 gebonden exemplaren op de markt verschijnen. De bibliografie zal ongeveer 30 euro gaan kosten en is te verkrijgen bij Arko Sports Media te Nieuwegein. Stichting de Sportwereld wenst u veel plezier met dit bibliografisch apparaat. Dat u er ontzettend veel gebruik van mag gaan maken!